

Fundusze Europejskie

Specyficzne warunki wyboru dla typu projektu: Wsparcie instytucji kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego

Załącznik nr 5 do Regulaminu wyboru projektów nr FEPZ.07.01-IZ.00-001/23

Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego

Działanie 7.1 Rozwój obszarów miejskich (ZIT)

Typ projektów: 5. Wsparcie instytucji kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego

Szczecin, październik 2025

wersja 4.0

Fundusze Europejskie
dla Pomorza Zachodniego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis treści

I.	Typ projektu	3
II.	Załączniki do wniosku o dofinansowanie	4
III.	Beneficjent	8
IV.	Zasady finansowania	8
V.	Pomoc publiczna, pomoc de minimis	9
V.I	Pomoc publiczna	9
V.II	Pomoc de minimis	10
VI.	Prowadzenie pomocniczej działalności gospodarczej w projektach nieobjętych pomocą publiczną.....	10
VII.	Mechanizm monitorowania i wycofania.....	11
VIII.	Formuła „zaprojektuj i wybuduj”	12
IX.	Kwalifikowalność wydatków	12
IX.I	Ramy czasowe kwalifikowalności	12
IX.II	Warunki i ocena kwalifikowalności wydatku	13
IX.III	Wydatki kwalifikowalne – zasady ogólne.....	13
IX.IV	Katalog wydatków kwalifikowalnych dla projektów nieobjętych pomocą publiczną oraz objętych pomocą de minimis	14
IX.V	Katalog wydatków kwalifikowalnych dla projektów objętych pomocą publiczną	15
IX.VI	Wydatki niekwalifikowalne	15
X.	Wskaźniki produktu i rezultatu	16
	Załączniki.....	17

I. Typ projektu

1. W naborze zaplanowano dofinansowanie typu projektu określonego jako Wsparcie instytucji kultury oraz ochrony dziedzictwa kulturowego.
2. Dofinansowanie mogą otrzymać projekty, które stanowią przedsięwzięcie podstawowe wykazane w porozumieniu terytorialnym będącym podstawą realizacji ZIT Programu FEPZ w ramach:
 - a) Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego,
 - b) Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego,
 - c) OF subregionalnego zespołu miast Strefa Centralna,
 - d) OF Szczecinka,
 - e) OF Gryfic,
 - f) OF Sławna,
 - g) OF Wałcza,
 - h) OF Kamienia Pomorskiego.
3. Wsparcie ukierunkowane jest na:
 - a) zwiększenie uczestnictwa w kulturze poprzez budowę (jedynie w uzasadnionych przypadkach), przebudowę i remont instytucji kultury wraz z wyposażeniem,
 - b) zapewnienie ochrony i zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez prace restauratorskie i konserwatorskie obiektów zabytkowych oraz obiektów przynależnych do szlaków kulturowych, o ile obiekty te będą udostępnione turystom,
 - c) nadanie lub rozwinięcie funkcji kulturalnych lub turystycznych budynków, budowli i innych obiektów o znaczeniu historycznym wraz z otoczeniem poprzez ich adaptację,
 - d) działania polegające na kompleksowym zagospodarowaniu przestrzeni publicznych wraz z małą architekturą i infrastrukturą towarzyszącą w ramach układów urbanistycznych wpisanych do ewidencji lub rejestru zabytków.
4. Budowa nowych budynków będzie wspierana tylko w wyjątkowych i należyście uzasadnionych przypadkach, poprzedzonych wnikliwą analizą.
5. Wszystkie nowo budowane obiekty muszą spełniać normy dla budynków pasywnych. Budynek pasywny to budynek o ściśle określonych parametrach, dotyczących zapotrzebowania na energię oraz rozwiązań budowlanych i instalacyjnych, w którym komfort cieplny uzyskiwany jest m.in. przy:
 - rocznym zapotrzebowaniu na energię do ogrzewania na poziomie nie przekraczającym $15 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok})$,
 - rocznym zapotrzebowaniu na energię do chłodzenia na poziomie nie przekraczającym $15 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok})$,
 - rocznym zapotrzebowaniu na nieodnawialną energię pierwotną (tj. energię wynikającą z eksploatacji obiektu) na poziomie nie przekraczającym $120 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok})$,

- kształtowaniu przegród zewnętrznych budynku tak, aby zapewnić wysoką izolacyjność całej bryły budynku tj. współczynnik przenikania ciepła U dla ścian zewnętrznych nie może być większy niż $0,15 \text{ W}/(\text{m}^2 \times \text{K})$,
- zastosowaniu specjalnych pasywnych okien (oszklenie i ramy), dla których współczynnik U jest poniżej $0,80 \text{ W}/(\text{m}^2 \times \text{K})$, a współczynnik przepuszczalności energii promieniowania słonecznego przez oszklenie g wynosi około 50%.

Wnioskodawca zobowiązany jest do uzyskania po zakończeniu inwestycji dokumentu potwierdzającego, że nowy budynek spełnia normy dla budynku pasywnego i przedłożenia go najpóźniej podczas kontroli na zakończenie realizacji projektu lub przed zatwierdzeniem wniosku o płatność końcową.

6. Projekty z zakresu dziedzictwa kulturowego muszą być przygotowane zgodnie z zaleceniami wynikającymi z dokumentu [„Europejskie zasady jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” \(ICOMOS\)](#).
7. Dofinansowanie mogą otrzymać projekty zgodne z zapisami dokumentów strategicznych UE, tj. [Nowej Europejskiej Agendy Kultury](#), [Europejskich Ram Działania dotyczących Dziedzictwa Kulturowego 2018](#) oraz [Konkluzji Rady w sprawie Planu Pracy na rzecz Kultury na lata 2019-2022](#).
8. Dofinansowanie otrzymać mogą projekty, które uwzględniają założenia [Nowego Europejskiego Bauhausu](#).
9. Inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym parkingi) nie będą wspierane, chyba że stanowią nieodłączny element większego projektu, nie są one dominującym elementem tego projektu.
10. Inwestycje w elementy drogowe nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących – zwiększać ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.
11. Projektując inwestycję trzeba zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni.
12. W ramach planowanych inwestycji należy unikać tworzenia powierzchni uszczelnionych, tj. wyłączonych z powierzchni biologicznie czynnych, pokrytych nieprzepuszczalnymi materiałami. Zaprojektowanie takiej powierzchni jest możliwe wyłącznie w uzasadnionych sytuacjach w przypadku braku innej możliwości.
13. Realizowane przedsięwzięcia muszą być zgodne z zasadą DNSH.
14. Szczegółowe wymagania stawiane projektom typu 5 Wsparcie instytucji kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego zawarte są w kryteriach wyboru projektów, stanowiących załącznik nr 5.1 do niniejszego dokumentu.

II. Załączniki do wniosku o dofinansowanie

1. Załączniki do wniosku o dofinansowanie są jego integralną częścią.

Dokumentacja musi być przygotowana na wzorach dokumentów i w oparciu o wskazówki opisane poniżej. Wzory dokumentów stanowią załącznik nr 5.3 do niniejszego dokumentu.

2. Załączniki obowiązkowe, które muszą Państwo dostarczyć wraz z wnioskiem to:
 - a) **Formularz opisowy** (zgodnie ze wzorem),
 - b) **Intensywność pomocy dla projektów objętych pomocą publiczną** (zgodnie ze wzorem) – plik arkusza kalkulacyjnego (np. MS Excel, LibreOffice Calc) umożliwiający weryfikację poprawności dokonanych wyliczeń (odblokowane formuły) – jeśli dotyczy,
 - c) **Dokumenty potwierdzające sytuację finansową wnioskodawcy/partnera** (dotyczy wyłącznie podmiotów innych niż JST)
Jeśli są Państwo lub Państwa partnerzy zobowiązani do sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości proszę przedłożyć następujące dokumenty za dwa ostatnie zamknięte lata obrotowe (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną/pomocą de minimis) albo trzy zamknięte lata (w przypadku projektów objętych pomocą publiczną/de minimis):
 - sprawozdanie finansowe – bilans, informacja dodatkowa, rachunek zysków i strat, rachunek przepływów pieniężnych,
 - opinia biegłego rewidenta (jeśli dotyczy).Jeżeli działają Państwo lub Państwa partnerzy krócej niż dwa/trzy lata, to proszę przedłożyć sprawozdania za okres prowadzonej działalności. Jeśli nie dysponują Państwo dokumentami za ostatni zamknięty rok, proszę sporządzić sprawozdanie za ostatni zamknięty okres np. kwartał lub miesiąc. W przypadku gdy sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrachunkowy nie jest zatwierdzone w chwili składania wniosku, proszę przedłożyć ww. dokumenty dla ostatnich zatwierdzonych dwóch/trzech lat obrotowych. Jeśli ww. dokumenty umieszczone zostały na ogólnodostępnych publicznych portalach internetowych proszę wskazać adres strony internetowej w sekcji H w polu „Opis sposobu zarządzania projektem” wniosku o dofinansowanie.
 - d) **Dokumenty dotyczące zamówień (w myśl PZP lub zgodnie z zasadą konkurencyjności) udzielonych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie** (jeśli dotyczy)
Dokumenty dotyczące udzielonych przez Państwa zamówień wymienionych w sekcji I w polu „Zamówienia” wniosku o dofinansowanie, w przypadku których podpisana została umowa z wykonawcą.
W ramach załącznika proszę przedłożyć te dokumenty, które nie są przez zamawiającego publikowane w związku z ogłoszeniem i rozstrzygnięciem postępowania na stronach internetowych wnioskodawcy lub odpowiednich publikatorach (Biuletyn Zamówień Publicznych, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Baza konkurencyjności itp.).
Lista dokumentów dotyczących udzielonych zamówień stanowi załącznik 5.6 do niniejszego dokumentu,

- e) **Zaświadczenia lub Oświadczenie o otrzymanej pomocy de minimis** (zgodnie ze wzorem) – jeśli dotyczy
Informacja na temat pomocy de minimis otrzymanej w ciągu minionych trzech lat w formie skanów zaświadczeń, lub oświadczenie o otrzymanej w ww. okresie pomocy de minimis wypełnione w oparciu o wzór stanowiący załącznik do wniosku o dofinansowanie przedstawione w formie skanu lub pliku z elektronicznym podpisem kwalifikowanym, podpisane zgodnie z zasadami reprezentacji,
 - f) **Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis** (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis) – jeśli dotyczy
Skan dokumentu lub plik z elektronicznym podpisem kwalifikowanym, podpisany zgodnie z zasadami reprezentacji,
 - g) **Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc publiczną** (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie) – jeśli dotyczy
Skan dokumentu lub plik z elektronicznym podpisem kwalifikowanym, podpisany zgodnie z zasadami reprezentacji,
 - h) **Informacje o zgodności projektu z przepisami w zakresie ochrony środowiska i wymaganych pozwoleń** (zgodnie ze wzorem),
 - i) **Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT** (zgodnie ze wzorem) – jeśli dotyczy,
 - j) **Pełnomocnictwa** (jeśli dotyczy)
Dokument składany w przypadku udzielenia przez Państwa pełnomocnictwa osobie innej niż wskazana w dokumencie rejestrowym do dokonywania w Państwa imieniu czynności związanych z ubieganiem się o dofinansowanie, w tym do składania oświadczeń,
 - k) **Porozumienie lub umowa o partnerstwie** (jeśli dotyczy)
Dokument zgodny z wymogami określonymi w art. 39 ust. 9 ustawy wdrożeniowej. Jeżeli na etapie składania wniosku o dofinansowanie nie zawarli Państwo jeszcze umowy lub porozumienia określającego prawa i obowiązki partnerów w zakresie realizacji projektu, zobowiązani są Państwo do załączenia listu intencyjnego dotyczącego realizacji projektu partnerskiego. Wtedy umowę lub porozumienie określające prawa i obowiązki partnerów w zakresie realizacji projektu proszę dostarczyć przed podpisaniem umowy o dofinansowanie,
 - l) **Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie** (zgodnie ze wzorem) – jeśli dotyczy.
3. Załączniki obowiązkowe, które mogą zostać dostarczone przed podpisaniem umowy o dofinansowanie:

a) **Dokumenty potwierdzające źródła finansowania**

Dokumenty potwierdzające posiadanie środków na współfinansowanie projektu ze źródeł własnych bądź zewnętrznych, np. uchwała budżetowa (w przypadku projektu realizowanego w danym roku), wieloletnia prognoza finansowa (w przypadku projektu realizowanego dłużej niż rok), umowa dotacji, promesa kredytowa itp.

Z przedstawionych dokumentów powinno wynikać, że zaplanowali Państwo zabezpieczenie środków finansowych w wysokości niezbędnej do realizacji projektu.

- w przypadku JST – adres strony internetowej, na której znajdują się ww. dokumenty oraz numer strony dokumentu, w którym znajdzie się odniesienie do planowanej inwestycji, wskazany we wniosku o dofinansowanie w sekcji H w polu „Opis własnych środków finansowych”,
- w przypadku podmiotów innych niż JST – skany ww. dokumentów lub jeśli dostępne są one w ogólnodostępnych portalach internetowych – adres strony internetowej, na której znajdują się ww. dokumenty, wskazany we wniosku o dofinansowanie w sekcji H w polu „Opis własnych środków finansowych”,

b) **Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach** (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” dokument mogą Państwo dostarczyć w terminie określonym w załączniku „Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie”,

c) **Dokumenty zezwalające na realizację inwestycji** (jeśli dotyczy)

Dokumenty zezwalające na realizację inwestycji, w tym: pozwolenie na budowę (ostateczne), zgłoszenie budowy/robót budowlanych lub inne dokumenty, w tym wymienione w art. 72 ust. 1 i 1a ustawy OOŚ, informacja od właściwego organu o braku sprzeciwu do planowanego przedsięwzięcia realizowanego na podstawie zgłoszenia budowy lub robót budowlanych, pozwolenie wodnoprawne, zezwolenie na realizację inwestycji drogowej. W przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” niezbędne dokumenty zezwalające na realizację inwestycji mogą Państwo dostarczyć w terminie określonym w załączniku „Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie”,

d) **Informacja organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną** (jeśli dotyczy)

Z obowiązku jej składania wyłączone są inwestycje wykazane na stronie internetowej organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną, tj. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie: [Potwierdzenie zgodności z celami środowiskowymi](#)¹.

¹ Dla projektów, które wymagają decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub pozwolenia wodnoprawnego Informacja organu jest wydawana po uzyskaniu ww. dokumentów.

W przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” dokument mogą Państwo dostarczyć w terminie określonym w załączniku „Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie”,

- e) **Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000, wraz z mapą** (dotyczy wyłącznie projektów infrastrukturalnych)
W przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” dokument mogą Państwo dostarczyć w terminie określonym w załączniku „Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie”,
 - f) **Porozumienie lub umowa o partnerstwie** (jeśli dotyczy)
Dokument wymagany w przypadku projektów partnerskich, dla których wraz z wnioskiem o dofinansowanie dostarczono jedynie list intencyjny dotyczący partnerstwa.
4. Załączniki nieobowiązkowe:
- a) **Załączniki dodatkowe** – dokumenty, na które powołają się Państwo we wniosku o dofinansowanie i które Państwa zdaniem mogą wpłynąć na jego ocenę (np.: opinie, listy intencyjne, umowy o współpracy itp.),
 - b) **Wyjaśnienia składane podczas oceny** – składane będą na wezwanie do ich złożenia.

III. Beneficjent

1. W naborze mogą brać udział podmioty wskazane jako wnioskodawcy w porozumieniu terytorialnym będącym podstawą realizacji ZIT w ramach Programu FEPZ.
2. Możliwa jest realizacja przedsięwzięcia w partnerstwie, w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej.
3. Partnerem może być jednostka, spełniająca wymogi dotyczące podmiotu uprawnionego do ubiegania się o dofinansowanie.
4. W imieniu beneficjenta projekty może realizować podmiot pełniący rolę realizatora.
5. Wnioskodawca/partner kwalifikuje się do otrzymania wsparcia wyłącznie w sytuacji, gdy jest podmiotem uprawnionym do dofinansowania zarówno na etapie aplikowania, jak również w dniu podpisania umowy o dofinansowanie.

IV. Zasady finansowania

1. Maksymalny poziom dofinansowania środkami UE w projektach:
 - a) **nieobjętych pomocą publiczną** oraz projektach **objętych pomocą de minimis** wynosi **85%** całkowitych wydatków kwalifikowalnych,
 - b) **objętych pomocą publiczną**, o której mowa w podrozdziale [V.I Pomoc publiczna](#) wynosi:
 - **80%** całkowitych kosztów kwalifikowalnych – dla projektów, w których kwota dofinansowania z EFRR nie przekracza równowartości 2,2 mln EUR (równowartość pomocy w EUR ustala się według średniego kursu ww. waluty ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu udzielenia pomocy);

- **85%** całkowitych wydatków kwalifikowalnych – bez względu na wartość wsparcia z EFRR. Maksymalny poziom dofinansowania ustala się przy zastosowaniu mechanizmu indywidualnej weryfikacji potrzeb metodą zysku operacyjnego, polegającego na pomniejszeniu wydatków kwalifikowalnych o zysk operacyjny.
Do obliczeń proszę wykorzystać plik arkusza kalkulacyjnego „Intensywność pomocy dla projektów objętych pomocą publiczną”, stanowiący załącznik do wniosku o dofinansowanie.
- 2. W naborze nie określa się minimalnych i maksymalnych kwot wydatków całkowitych, kwalifikowalnych oraz dofinansowania projektu.
- 3. Wnioskowana kwota dofinansowania projektu powinna wynikać z właściwego porozumienia terytorialnego będącego podstawą realizacji ZIT lub z późniejszego uzgodnienia z IZ FEPZ.

V. Pomoc publiczna, pomoc de minimis

1. Dofinansowanie mogą uzyskać projekty objęte pomocą publiczną oraz pomocą de minimis na zasadach opisanych w dalszej części rozdziału.
2. Ubiegając się o pomoc, proszę pamiętać, że pomoc publiczna udzielana w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – wydatków kwalifikowalnych podlega sumowaniu z każdą inną pomocą państwa oraz pomocą de minimis.
3. Składając wniosek o dofinansowanie, powinni Państwo przedstawić w dokumentacji aplikacyjnej (poprzez wypełnienie odpowiednich załączników do wniosku o dofinansowanie) informację o wszelkiej innej pomocy (w tym pomocy de minimis) otrzymanej na realizację projektu, o którego wsparcie Państwo się ubiegają.
4. Łączna kwota pomocy (wnioskowanej i dotychczas otrzymanej) nie może przekroczyć maksymalnej intensywności pomocy określonej w przepisach właściwych dla danego rodzaju pomocy. Informacje na temat dopuszczalnych poziomów wsparcia znajdują się w rozdziale [IV Zasady finansowania](#).
5. Ustalając wartość pomocy, o jaką Państwo wnioskują, proszę wziąć pod uwagę również limity kwotowe oraz wykluczenia wynikające z przepisów dotyczących poszczególnych rodzajów pomocy.

V.I Pomoc publiczna

1. Udzielana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania **pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego** w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027.
2. Pomoc inwestycyjna na pokrycie wydatków infrastrukturalnych jest możliwa pod warunkiem wykazania, że przynajmniej 80% czasu lub przestrzeni tej infrastruktury będzie wykorzystywane do celów związanych z kulturą.
3. Wskaźniki wykorzystania czasu lub przestrzeni na cele związane z kulturą powinny być stosowane alternatywnie i w odniesieniu do całej powierzchni lub

całego czasu wykorzystywania infrastruktury, a nie w rozbiu na poszczególne rodzaje prowadzonej w niej działalności.

V.II Pomoc de minimis

1. Udzielana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania **pomocy de minimis** w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027.
2. Całkowita wartość pomocy de minimis przyznanej jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć **300 000,00 EUR** w okresie trzech lat.
3. Powyższy limit odnosi się do jednego przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 2 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
4. Limit kwotowy pomocy de minimis sprawdzany jest zarówno na moment składania wniosku o dofinansowanie, jak również zawarcia umowy o dofinansowanie.

VI. Prowadzenie pomocniczej działalności gospodarczej w projektach nieobjętych pomocą publiczną

1. W ramach naboru przewiduje się wsparcie projektów, w ramach których wytworzona infrastruktura może służyć do prowadzenia zarówno działalności gospodarczej, jak i niegospodarczej (infrastruktura podwójnego wykorzystania).
2. Zgodnie z postanowieniami Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01) w przypadku infrastruktury podwójnego wykorzystania, jeśli służy ona niemal wyłącznie do prowadzenia działalności niegospodarczej, jej finansowanie może w całości wykraczać poza zakres zasad pomocy państwa, pod warunkiem że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy, tj. działalności bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury, koniecznej do eksploatacji infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym. Należy uznać, że taka sytuacja ma miejsce, gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi mieć ograniczony zakres, w odniesieniu do wydajności infrastruktury, tj. nie może przekraczać 20% całkowitej rocznej wydajności infrastruktury.
3. W celu uniknięcia przyznawania pomocy państwa na działalność gospodarczą poprzez finansowanie działalności niegospodarczej ze środków publicznych, koszty i finansowanie obu rodzajów działalności (oraz pochodzące z nich przychody i dochody) powinny być wyraźnie oddzielone.
4. Jeśli planują Państwo wykorzystanie infrastruktury wytworzonej w ramach projektu do prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym, są Państwo zobowiązani zawrzeć odpowiednie informacje na ten temat

w dokumentacji aplikacyjnej lub zgłosić IZ FEPZ zamiar prowadzenia działalności pomocniczej przed jej rozpoczęciem.

5. Obowiązek informowania IZ FEPZ o zmianach w zakresie sposobu wykorzystania infrastruktury dotyczy okresu jej pełnej amortyzacji.

VII. Mechanizm monitorowania i wycofania

1. W przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną, w ramach których przewidziano prowadzenie działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym, konieczne jest monitorowanie sposobu wykorzystania infrastruktury. Mechanizm monitorowania i wycofania będzie obejmował wyłącznie infrastrukturę dofinansowaną na podstawie umowy o dofinansowanie².
2. Jeżeli obok dofinansowania ze środków FEPZ otrzymali Państwo na daną infrastrukturę również dofinansowanie z innych środków publicznych, środki te zostają objęte mechanizmem monitorowania i wycofania.
3. Okres stosowania mechanizmu jest niezależny od okresu trwałości. Monitorowanie sposobu wykorzystania infrastruktury odbywa się co najmniej przez cały okres jej amortyzacji³. Jeżeli poszczególne składniki infrastruktury amortyzują się w różnych okresach, każdy ze składników powinien podlegać mechanizmowi monitorowania we właściwym dla niego okresie amortyzacji. Możliwe jest również przyjęcie dla wszystkich składników danej infrastruktury jednolitego okresu monitorowania, równego okresowi amortyzacji tego składnika infrastruktury, który amortyzuje się najdłużej.
4. Monitorowanie sposobu wykorzystania infrastruktury odbywa się w cyklach rocznych, zgodnie z obowiązującymi Państwa zasadami rachunkowości, z wykorzystaniem dokumentacji finansowo-księgowej oraz innych dokumentów, na podstawie których można potwierdzić proporcje wykorzystania infrastruktury do prowadzenia działalności gospodarczej lub niegospodarczej.
5. Monitorowanie wykorzystania infrastruktury odbywa się na podstawie wybranych wskaźników, najbardziej odpowiednich z punktu widzenia możliwego sposobu jej wykorzystania⁴. Mechanizm ten nie może być oparty na przychodach lub dochodach osiąganych z działalności gospodarczej i niegospodarczej.
6. Wskaźniki wybrane do monitorowania sposobu wykorzystania infrastruktury są ustalane w umowie o dofinansowanie projektu i nie podlegają zmianom w całym okresie monitorowania.
7. Udział wykorzystania infrastruktury do prowadzenia działalności gospodarczej i niegospodarczej, badany jest w odniesieniu do:

² Oznacza to, że przedmiotem monitorowania nie może być całość infrastruktury wykorzystywanej przez dany podmiot.

³ Amortyzacja, o której mowa w ustawie o rachunkowości lub w przepisach podatkowych - zgodnie z polityką rachunkowości danej jednostki. Nie jest dopuszczalne swobodne określenie okresu amortyzacji w oparciu o niestosowaną powszechnie metodykę.

⁴ Np. powierzchnia lub czas wykorzystania danego składnika lub całej infrastruktury.

- a) poszczególnych elementów infrastruktury, gdy okres monitorowania został określony dla każdego składnika infrastruktury oddzielnie,
 - b) wszystkich elementów infrastruktury łącznie, gdy okres monitorowania równy jest okresowi amortyzacji tego składnika infrastruktury, który amortyzuje się najdłużej.
8. Prowadzenie działalności gospodarczej z wykorzystaniem infrastruktury wytworzonej w ramach projektu, co do zasady, wiąże się z prowadzeniem sprzedaży opodatkowanej i możliwością odzyskiwania VAT niezależnie od wymiaru działalności prowadzonej na infrastrukturze.
 9. Stosowanie mechanizmu odbywa się na zasadach analogicznych do opisanych w dokumencie „Mechanizm monitorowania i wycofania w przypadku finansowania infrastruktury badawczej ze środków publicznych”, stanowiącym załącznik nr 5.5 do niniejszego dokumentu.
 10. Szczegółowe zasady sprawozdawczości, a także zwrotów środków w przypadku naruszenia zasad prowadzenia działalności pomocniczej lub przekroczenia dopuszczalnego udziału działalności pomocniczej w całkowitej rocznej wydajności infrastruktury (20%), zostaną określone w umowie o dofinansowanie projektu.

VIII. Formuła „zaprojektuj i wybuduj”

1. Możliwa jest realizacja projektu w formule „zaprojektuj i wybuduj”.
2. W przypadku projektów realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” załączniki niezbędne do wniosku o dofinansowanie, takie jak Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, Dokumenty zezwalające na realizację inwestycji, Informacja organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną oraz Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000, wraz z mapą możliwe są do dostarczenia w terminie określonym w załączniku „Zobowiązanie do dostarczenia załączników na późniejszym etapie”.

IX. Kwalifikowalność wydatków

IX.1 Ramy czasowe kwalifikowalności

1. Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r.
2. Kończącą datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r.
3. Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne w okresie realizacji wskazanym we wniosku.
4. **Rozpoczęcie realizacji projektu** to podjęcie działań zmierzających bezpośrednio do realizacji projektu, w tym rozpoczęcie prac, jak też poniesienie jakiegokolwiek wydatku kwalifikowalnego w ramach projektu.
5. **Rozpoczęcie prac** to rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją objętą projektem lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które powoduje, że inwestycja staje się nieodwracalna, w zależności od tego, co nastąpi najpierw. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych nie uznaje się za rozpoczęcie prac.

6. **Prace przygotowawcze** to np. uzyskanie zezwoleń, sporządzenie studiów wykonalności.
7. Za termin rozpoczęcia realizacji projektu w formule „zaprojektuj i wybuduj” we wniosku proszę przyjąć przewidywaną datę podpisania umowy z wykonawcą dokumentacji projektowej i robót budowlanych.
8. **Zakończenie realizacji projektu** stanowi data podpisania ostatniego protokołu potwierdzającego odbiór, data później uzyskanego/wystawionego dokumentu lub data poniesienia ostatniego wydatku w projekcie, w zależności od tego, co nastąpiło później.

IX.II Warunki i ocena kwalifikowalności wydatku

1. Wydatek jest kwalifikowalny jeśli spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) jest zgodny z przepisami prawa,
 - b) jest zgodny z umową o dofinansowanie i Wytocznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 oraz innymi procedurami, do stosowania których beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie,
 - c) został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie,
 - d) spełnia warunki określone w programie i SZOP oraz w niniejszym dokumencie wraz z załącznikami,
 - e) jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu lub jego przygotowaniem,
 - f) został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - g) został należycie udokumentowany zgodnie z wymogami określonymi w Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 oraz z zasadami przez nas określonymi,
 - h) został rozliczony we wniosku beneficjenta o płatność,
 - i) dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót budowlanych zrealizowanych, w tym zaliczek.
2. Ocena kwalifikowalności wydatków dokonywana jest w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie, jak również w trakcie rozliczania i kontroli projektu, po jego zakończeniu, w tym w okresie trwałości projektu. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie weryfikacji podlega potencjalna kwalifikowalność wydatków ujętych we wniosku o dofinansowanie. Skierowanie projektu do dofinansowania oraz podpisanie umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki ujęte we wniosku o dofinansowanie oraz przedstawione do poświadczenia we wnioskach o płatność zostaną uznane za kwalifikowalne.

IX.III Wydatki kwalifikowalne – zasady ogólne

1. Wydatki kwalifikowalne to takie, które są niezbędne do realizacji projektu, do osiągnięcia zamierzonego celu i realizacji zakładanych we wniosku o dofinansowanie wskaźników.

2. Wydatki w projekcie muszą być uzasadnione, racjonalne i adekwatne do zakresu oraz celów projektu i celów Działania 7.1, a także zaplanowane w sposób celowy i oszczędny i umożliwiające terminową realizację zadań.
3. Koszty bezpośrednie podlegają rozliczeniu na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków.
4. Koszty pośrednie podlegają rozliczeniu stawką ryczałtową w wysokości 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich. Nie ma obowiązku gromadzenia ani opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie ich poniesienia.
5. Wydatki poniesione na elementy infrastruktury drogowej (w tym parkingi), objęte są limitem do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie.
6. Wydatki poniesione na zakup nieruchomości (w tym gruntu) objęte są limitem do 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (w przypadku terenów przemysłowych i terenów opuszczonych, na których znajdują się budynki, limit ten wynosi 15%).
7. Wydatki poniesione w ramach cross-financingu objęte są limitem do 15% całkowitych wydatków kwalifikowalnych.
8. Wsparcie na zakup/montaż instalacji fotowoltaicznej udzielane jest jedynie jako pomoc de minimis.

IX.IV Katalog wydatków kwalifikowalnych dla projektów nieobjętych pomocą publiczną oraz objętych pomocą de minimis

1. Wydatki kwalifikowalne stanowią:
 - a) **koszty bezpośrednie** – w szczególności: zakup robót i materiałów budowlanych, zakup nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, dokumentacja techniczna, geodezyjno-kartograficzna, operaty szacunkowe, nadzór autorski, nadzór inwestorski, nadzór konserwatorski, nadzór architektoniczny, mapy i szkice lokalizacyjne sytuujące projekt, nabycie środków trwałych, nabycie wartości niematerialnych i prawnych wraz z instalacją, podatek VAT – w przypadku braku prawnej możliwości jego odzyskania,
 - b) **koszty pośrednie** – w tym koszty osobowe dotyczące personelu projektu zatrudnionego w oparciu o kodeks pracy, koszty wynajmu i utrzymania pomieszczeń, koszty administracyjne, inżynier kontraktu, promocja projektu, doradztwo (prawne, finansowe, techniczne), koszt uzyskania dokumentu potwierdzającego, że nowo wybudowany budynek spełnia normy dla budynku pasywnego.

Uwaga! W przypadku projektów o wartości całkowitej do 200 tys. EUR w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie, koszty pośrednie są obligatoryjne. Do przeliczenia łącznego kosztu projektu zastosowanie ma miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez [KE](#), aktualny na dzień ogłoszenia naboru.

IX.V Katalog wydatków kwalifikowalnych dla projektów objętych pomocą publiczną

1. Wydatki kwalifikowalne dla projektów objętych pomocą publiczną stanowią **koszty bezpośrednie** – koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, w szczególności: zakup robót i materiałów budowlanych, zakup nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, dokumentacja techniczna, geodezyjno-kartograficzna, operaty szacunkowe, nadzór autorski, nadzór inwestorski, nadzór konserwatorski, nadzór architektoniczny, mapy i szkice lokalizacyjne sytuujące projekt, nabycie środków trwałych, nabycie wartości niematerialnych i prawnych wraz z instalacją, podatek VAT – w przypadku braku prawnej możliwości jego odzyskania.
2. Wydatki związane z dokumentacją projektu i nadzorami, o których mowa w pkt 1, muszą być ściśle związane z kosztami inwestycji.
3. Dopuszczalne jest łączenie pomocy publicznej i pomocy de minimis w ramach jednego projektu.
4. W przypadku, o którym mowa w pkt 3, pomoc de minimis może być udzielona na koszty pośrednie – w tym koszty osobowe dotyczące personelu projektu zatrudnionego w oparciu o kodeks pracy, koszty wynajmu i utrzymania pomieszczeń, koszty administracyjne, inżynier kontraktu, promocja projektu, doradztwo (prawne, finansowe, techniczne), koszt uzyskania dokumentu potwierdzającego, że nowo wybudowany budynek spełnia normy dla budynku pasywnego.

IX.VI Wydatki niekwalifikowalne

1. Wydatki niekwalifikowalne w ramach projektu w całości ponosi beneficjent.
2. Za wydatki niekwalifikowalne uznaje się:
 - a) wydatki wykazane w podrozdziale 2.3 pkt 1) Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027,
 - b) wydatki poniesione na poziomie wyższym, niż wynika to z ograniczeń wskazanych w limitach wydatków kwalifikowalnych,
 - c) wkład niepieniężny,
 - d) wydatki związane z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej, w tym poniesione na opracowanie formularza wniosku o dofinansowanie,
 - e) podatek VAT – bez względu na wartość projektu – w przypadku gdy wnioskodawcy/partnerowi/realizatorowi/podmiotowi uprawnionemu do ponoszenia wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi przysługuje prawo (potencjalna prawna możliwość) do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Kwalifikowalność VAT jest badana odrębnie w odniesieniu do każdego z tych podmiotów. Posiadanie ww. prawa wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli zwrot podatku faktycznie nie nastąpi, np. ze względu na niepodjęcie czynności zmierzających do realizacji tego prawa,

- f) podatek VAT – jeżeli w odniesieniu do danego zadania inwestycyjnego podatek VAT rozliczany jest według proporcji ustalonej zgodnie z właściwymi przepisami ustawy o VAT (w tym art. 86 i art. 90),
 - g) podatek VAT – w odniesieniu do wydatku/zadania dotyczącego inwestycji w instalację fotowoltaiczną.
3. Niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków. Przykłady podwójnego finansowania określone są w podrozdziale 2.3. pkt 2) Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.
 4. Dodatkowo w przypadku projektów objętych regułami pomocy publicznej za niekwalifikowalne uznaje się koszty pośrednie, w tym: koszty osobowe dotyczące personelu projektu zatrudnionego w oparciu o kodeks pracy, koszty wynajmu i utrzymania pomieszczeń, koszty administracyjne, inżynier kontraktu, promocja projektu, doradztwo (prawne, finansowe, techniczne), koszty uzyskania dokumentu potwierdzającego, że nowo wybudowany budynek spełnia normy dla budynku pasywnego.
 5. W oparciu o art. 7 ust. 1 lit. h rozporządzenia EFRR za niekwalifikowalne zostaną uznane **wydatki związane z produkcją, przetwarzaniem, transportem, dystrybucją, magazynowaniem lub spalaniem paliw kopalnych**. Oznacza to, że do wsparcia nie kwalifikuje się również **nabycie m.in. maszyn czy urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi**⁵.

Zgodnie z zapisami ww. rozporządzenia wyjątek stanowią (tj. mogą być uznane za kwalifikowalne) m.in. wydatki związane z inwestycją w wymianę instalacji zasilanych węglem kamiennym, torfem, węglem brunatnym lub łupkami bitumicznymi na kotły i systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.

X. Wskaźniki produktu i rezultatu

1. Projekt musi zawierać informację o wskaźnikach, jakie planują Państwo osiągnąć poprzez jego realizację. Z wykonania wskaźników będą Państwo rozliczeni. Ich nieosiągnięcie może stanowić podstawę do niewypłacenia lub zwrotu dofinansowania, a także do rozwiązania umowy o dofinansowanie.
2. W ramach naboru wyróżnione zostały wskaźniki produktu i rezultatu. Ich definicje zawarte są w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie.
3. **Wskaźniki produktu** odzwierciedlają bezpośredni, materialny efekt realizacji projektu mierzony konkretnymi wielkościami. Wskaźniki produktu są związane wyłącznie z okresem realizacji projektu, mogą więc być podawane wyłącznie za lata, w których projekt jest realizowany – muszą być zatem zgodne z terminami realizacji projektu.
4. We wniosku muszą Państwo wybrać wszystkie wskaźniki produktu adekwatne dla projektu.

⁵ W drodze wyjątku za kwalifikowalne można uznać wydatki na maszyny lub urządzenia zasilane paliwami kopalnymi, jeżeli Wnioskodawca wykaże brak realnej technologii alternatywnej

5. Wskaźniki produktu dotyczące typu 5 projektów Wsparcie instytucji kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego Działania 7.1 to:
 - a) **PLRO141 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem,**
 - b) **RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem,**
 - c) **PLRO138 Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem,**
 - d) **PLRO139 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem,**
 - e) **PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS),**
 - f) **RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego,**
 - g) **RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego.**
6. Postęp w realizacji wskaźników produktu wykazywany jest w składanych wnioskach o płatność, a najpóźniej we wniosku o płatność końcową. Na potrzeby rozliczenia wskaźników należy wykazać dokumenty, które potwierdzą ich osiągniętą wartość.
7. **Wskaźnik rezultatu** odzwierciedla bezpośredni efekt wynikający ze zrealizowanego projektu. Rezultat obrazuje zakres zmian, jakie wystąpiły bezpośrednio w wyniku zakończonego projektu. Wskaźnik ten może być przedstawiony za okres nie wcześniejszy niż wskaźniki produktu, bowiem zawsze jest ich wynikiem.
8. Wskaźnik rezultatu dotyczący typu 5 projektów Wsparcie instytucji kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego w ramach Działania 7.1 to: **RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem.**
9. Wskaźnik rezultatu musi zostać osiągnięty w okresie 12 miesięcy od zakończenia realizacji projektu oraz utrzymany w okresie trwałości projektu.

Załączniki

Integralną częścią Specyficznych warunków wyboru są załączniki:

1. **Załącznik nr 5.1** Kryteria wyboru projektów typ 5 Wsparcie instytucji kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego,
2. **Załącznik nr 5.2** Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie,
3. **Załącznik nr 5.3** Wzory załączników do wniosku o dofinansowanie,
4. **Załącznik nr 5.4** Wzór umowy o dofinansowanie,
5. **Załącznik nr 5.5** Mechanizm monitorowania i wycofania w przypadku finansowania infrastruktury badawczej ze środków publicznych,
6. **Załącznik nr 5.6** Lista dokumentów dotyczących udzielonych zamówień.